

De grote bonte specht

In onze achtertuin, in de wat oudere woonwijk Het Prinsenhof, hebben we de laatste jaren veelvuldig bezoek van de bonte specht. Af en toe horen we de zwart-witte vogel met rode 'broek' tevergeefs op de daklijst van ons huis roffelen. Het is een luide, maar relatief korte roffel. Hij probeert een mooi rond gat te hakken. Verleden jaar lukte het wel om het vermolmd hout weg te hameren. Nu niet meer, omdat we inmiddels een kunststof daklijst hebben. Sorry specht. Er zijn gelukkig vele oude hoge bomen in onze buurt te vinden.

In tegenstelling tot wat zijn naam doet vermoeden is de grote bonte specht (*Dendrocopos major*) een relatief kleine spechtensoort. Een volwassen exemplaar is doorgaans 20 tot 24 centimeter groot. Van alle spechten is de bonte specht bij ons het talrijkst. De groene, de zwarte en de kleine specht zijn veel minder te zien. In Krommenie en in Zaandam is zover ik weet een enkele groene specht gesignaleerd, hoogstwaarschijnlijk geen broedend paar.

Het is een opvallende robuuste vogel met scherpe stevige snavel. Op YouTube zijn filmpjes te vinden waarin uitgelegd wordt dat de vogel geen hoofdpijn tijdens het hakken oploopt. De hersenen zijn verpakt in een soort vloeistof die als schokdemper fungeert. Heel ingenieus.

De tenen met krachtige klauwen zijn voor de stabiliteit slim geplaatst: twee tenen staan naar voren en twee naar achteren gericht. De grijze huid

op de poten is opmerkelijk dik, als bescherming tegen insectenbeten.

Spechten zijn veelal op zoek naar vermolmd hout, waar larven of insecten makkelijk te vinden zijn. Zij leven meestal in oude bomen en gebruiken hun scherpe snavel en lange kleverige tong om daaruit insecten los te peuteren. Ze hebben het insectenhotel aan de zuidkant van ons huis ontdekt. Uit de bamboesteeltjes trekken ze de insecten uit hun behuizing, een rommeltje van houtsplinters achterlatend. In de wintermaanden dwalen ze rond, opzoek naar voedsel en komen ze steeds vaker terecht op voedertafels in tuinen. In naaldbossen eten ze 's winters de zaden van kegels van sparren en dennen.

Het is een opvallende robuuste vogel. Pas in de vlucht vallen de grote witte schoudervlekken op. Het mannetje heeft een rode vlek op het achterhoofd. Deze ontbreekt bij het

vrouwtje. Jonge spechten hebben een rood petje en worden daarom soms aangezien voor een middelste bonte specht. Maar het rood van de middelste is een tint lichter en de middelste bonte specht heeft een witter 'gezicht', zo ontbreekt er een zwarte rand langs de kruin. De grote bonte specht heeft de voor spechten kenmerkende golvende vlucht. Hun roffel en hun roep ('tsjik') is vaak te horen in oudere bebossing, parken en tuinen, zoals in Westzaan

Dankzij de verouderde bomenstand in Zaanstad is de grote bonte specht een algemene vogelsoort geworden. Het aantal broedparen is ten opzichte van vorige decennia sterk toegenomen. Het aantal broedparen in Nederland ligt nu tussen 55.000 en 65.000.

Geen vogeltrek

Grote bonte spechten zijn het gehele jaar in de omgeving van hun broedgebied aanwezig. Al enige tijd breidt de bonte specht zich uit over meer open delen van Zaanstad. De bonte specht ontbreekt tegenwoordig alleen nog in de meest boomloze landschappen. De nestgelegenheid voor de grote bonte specht zal toenemen. De verwachting is dat we in de nabije toekomst meer geroffel horen van deze wat schuwe vogel. Het viel trouwens niet mee om een plaatje te schieten. Telkens hield hij zich schuil aan de achterzijde van een dikke boom.

Grote bonte Specht in achtertuin.